GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 269 *Duminecă, 6 (18) Decemvre.* **1887.**

Braşovŭ, 5 (17) *Decemvre 1887.*

Adresându-ni-se în timpulŭ din urmă, din partea multorŭ aderenţĭ şi amicĭ ai fóiei nóstre, întrebarea: *când va fi ḑiua jubileului „Gazetei Transilvaniei“*, ne simţimŭ îndatoraţĭ a face cunoscutŭ tuturorŭ celorŭ carĭ se intereséză de acésta, că după cum amŭ arĕtatŭ de repeţite orĭ în fóiă şi verbalŭ, ḑiarulŭ nostru, împlinindŭ cu ḑiua de 31 Decemvre 1887 stilŭ vechiu anĭ 50 ai esistenţiĭ sale, îşĭ va serba prin urmare în séra acestei ḑile şi în ḑiua următóre de 1 Ianuariu 1888 a cincidecea aniversare.

Facemŭ totodată cunoscutŭ, că pentru ḑiua de 1 Ianuariu 1888, Redacţiunea fóiei nóstre pregătesce unŭ *numĕrŭ festivŭ*, separatŭ, alŭ „Gazetei Transilvaniei“.

Pentru a înălţa serbarea nóstră ḑiaristică, ce va culmina în edarea acestui numĕrŭ festivŭ, amŭ dorì sĕ contribue la înfrumseţarea lui câtŭ mai mulţi dintre bărbaţii noştri cu cunoscinţe, politicĭ, literaţĭ etc., în deosebĭ bărbaţii carĭ au colaboratŭ în aceştĭ 50 de anĭ la „Gazetă“ şi „Fóiă“ şi se află încă în viaţă.

Ii rugămŭ dér pe acéstă cale sĕ binevoiască a ne trimite câte unŭ micŭ productŭ alŭ ingeniului lorŭ pentru numĕrulŭ festivŭ. Şi fiind că nu putemŭ sĕ dămŭ acestui numĕrŭ o estindere prea mare, îi mai rugămŭ sĕ ne trimétă numai micĭ lucrări de puţine rênduri, de cuprinsŭ politicŭ, literarŭ, socialŭ, economicŭ etc., în prosă orĭ în poesiă.

Cei ce vorŭ voì astfelŭ sĕ conlucre la numĕrulŭ festivŭ, sĕ binevoiéscă a ne trimite manuscriptele lorŭ până la 22 Decemvre st. v. 1887.

Pentru ca sĕ se pótă lăţi câtŭ mai tare acestŭ numĕrŭ, amŭ stabilitŭ ca preţŭ de abonamentŭ pentru elŭ suma de 20 cr. v. a. Abonaţii „Gazetei“ îlŭ vorŭ primì numai pentru preţulŭ jumĕtate. Abonamentele la numĕrulŭ festivŭ se potŭ face prin carte postale până la 25 Decemvre st. v. 1887. Numai trimiterea esemplarelorŭ comandate până la acestŭ terminŭ o putemŭ garanta.

Venitulŭ curatŭ alŭ numĕrului festivŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“ îlŭ destinămŭ pentru bibliotecele nóstre poporale.

Redacţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Braşovŭ, 5 Decemvre 1887.

Astăḑĭ ne este cunoscutŭ cuprinsulŭ articulului ḑiarului „Ruski Invalid,“ care a produsŭ atâta sensaţiune în Viena.

Fóia militară rusésca desfăşură mai întâiu situaţiunea militară a Rusiei şi aceea a vecinilorŭ ei dela apusŭ, spre a rĕspunde la cestiunea, că cine se prepară pentru atacŭ şi cine pentru apĕrare. Ea ajunge astfelŭ la resultatŭ, că Austro-Ungaria — prin lărgirea şi înarmarea fortăreţelorŭ din Galiţia şi mai alesŭ prin construirea drumurilorŭ ei ferate, care au o importanţă ofensivă — se pregătesce sub masca defensivei sĕ năvălescă deodată cu aliatulŭ sĕu în Rusia. Ce a făcutŭ însĕ Rusia faţă cu aceste ameninţătóre pregătirĭ ale vecinilorŭ sĕi?

„Ruski Invalid“ se încércă a dovedi cu cifre, că Rusia a fost cea dintâiu, care cu totŭ periculŭ ameninţătorŭ nu şi-a înmulţitŭ, ci şi-a micşoratŭ forţele sale armate, apoi continuă aşa:

„Fără îndoială Rusia va puté sĕ pună în câmpŭ o armată puternică pentru casulŭ unui rĕsboiu; dér concentrarea ei la graniţă este neasĕmĕnatŭ mai grea decâtŭ la vecinĭ... O singură ochire pe chartă ajunge, spre a ne convinge, cu ce reţea désă de drumurĭ de ferŭ este impresurată din partea Germaniei şi Austriei zona marginaşe rusésca, şi vice-versa, ce neînsemnatŭ e numĕrulŭ vagónelorŭ pe care póte răzima Rusia forţele sale armate trimise la apusŭ. Nu numai din partea Germaniei, ci şi din partea Austro-Ungariei ne ameninţă o năvălire grabnică în ţinuturile rusescĭ. Mĕsura cea mai eficace ar fi completarea reţelei drumurilorŭ de ferŭ rusescĭ în aceeaşĭ mĕsură ca la vecinĭ. Pentru acésta însĕ suntŭ de lipsă mijlóce bănescĭ colosale şi mai alesŭ timpŭ îndelungatŭ“.

„Prin urmare“ — continuă „Ruski Invalid“ — „Rusiei nu'i rĕmâne alta, decâtŭ a'şĭ mărì puterea de apĕrare în fortăreţe şi a'şĭ înmulţi trupele în districtele dela graniţă, ca sĕ nu fiă surprinsă. Pregătirile militare îndoite din anulŭ trecutŭ ale vecinilorŭ au silitŭ pe Rusia, de a plănui *ună şiră de contra-mĕsurĭ*, carĭ vorŭ fi esecutate succesivŭ....

„Persónele militare ale Germaniei şi Austro-Ungariei înţelegŭ fórte bine *importanţa defensivă* a acestorŭ mĕsurĭ şi potŭ calcula liniştitŭ, câte corpurĭ de armată ar trebui sĕ concentreze încă Rusia în timpŭ de pace la graniţa vestică, spre a'şĭ aduce după concentrarea de trupe mijlócele sale în echilibru cu cele ale adversarilorŭ. Persónele militare rusescĭ însĕ, care nu suntŭ îngrijate de resultatulŭ finalŭ alŭ luptei, de se vorŭ scula în contra Rusiei chiar forţele armate ale întregei lige de pace, mărturisescŭ cu tóte acestea pe faţă, că *apĕrarea teritorului rusescŭ încă nu este asigurată.*

„Decă liga de pace se crede îndreptăţită“ — încheiă fóia rusésca — „a'şĭ desvolta mĕsurile sale de apĕrare şi a espune chiar câteva ţinuturĭ rusescĭ ghiulelelorŭ, ce le vorŭ puté slobozi din forturile lorŭ cele mai înaintate, atuncĭ şi Rusia are unŭ *dreptŭ totŭ aşa de neîndoiosŭ* de a îngriji pentru apĕrarea sa şi de a'şĭ apĕra cu tóte mĕsurile inviolabilitatea ţĕrilorŭ sale şi a onórei sale.“

Atâtŭ în Viena, câtŭ şi în Peşta se interpretéză espunerile fóiei militare rusescĭ aşa, că Rusia nu are intenţiunĭ curate şi că sub cuvêntŭ de apĕrare pregătesce rĕsboiulŭ. Aceeaşĭ imputare a facut'o şi „Ruski Invalid“ din parte'şĭ Austriacilorŭ.

Care va fi urmarea?

Austro-Ungaria va concentra şi ea la rêndulŭ sĕu trupe la graniţele ostice punêndu-se astfelŭ în stare de apĕrare. Ni se va oferì dér specuacolulŭ unei mobilisărĭ de trupe colosale dincóce şi dincolo de graniţa Galiţiei şi tóte acestea „în timpŭ de pace“, şi cum asigură foile oficióse, fiindŭ relaţiunile diplomatice dintre Austria şi Rusia încă amicabile.

Cine sĕ mai înţelégă ciudata contraḑicere ce se manifestă în aceste fapte?

In zadarŭ îşĭ dă silinţă pressa austro-ungară de a asigura pe Ruşĭ, că monarchia nóstră nu urmăresce nicĭdecum scopurĭ agresive. Cine ar puté crede, că în împrejurările de faţă Ruşii arŭ puté fi stĕmpĕraţĭ cu asemenĭ asigurărĭ?

Pericululŭ situaţiunei este a se căuta în marea neîncredere ce domnesce de ambele părţĭ. De acea deocamdată suntŭ puţine prospecte de-o îmbunătăţire a ei.

Se anunţă, că este aşteptatŭ la Viena şi ministrulŭ preşedinte ungurescŭ şi plecarea lui acolo stă în legătură cu cestiunea esecutării decisiunilorŭ canferenţei militare. E vorba de a se cere câte-va milióne ca avansŭ dela guverne, fără a se convoca încă delegaţiunile.

Lucrurile se complică dér pe ḑi ce merge mai multŭ.

Nouă conferinţă militară în Viena.

Mercurĭ în 2 (14) Decemvre înainte de amédĭ s'a continuatŭ consultările militare sub preşedinţa Maiestăţii Sale. Afară de feldmareşalulŭ archiducele Albrecht, au luatŭ parte la conferinţă inspectorulŭ generalŭ alŭ artileriei archiducele Vilhelm, ministrulŭ de rĕsboiu contele Bylandt-Rheidt, şefulŭ statului majorŭ generalŭ feldml. br. Beck şi şefii secţiunilorŭ din ministerulŭ de rĕsboiu.

Consultările au duratŭ dela 10½ până la 12½ óre.

Viena, 14 Decemvre n. 1887.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

După cum ne aducemŭ aminte, în delegaţiunea ungară s'au petrecutŭ scene, carĭ au pusŭ pe toţĭ binevoitorii monarchiei în mirare. Membrii însemnaţĭ ai delegaţiunei ungare au provocatŭ unŭ curentŭ demonstrativŭ contra politicei actualului ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky. Această demonstraţiune inspirată de marea ideiă a „globului maghiarŭ« n'a pretinsŭ mai multŭ séu mai puţinŭ, decâtŭ ca contele Kalnoky sĕ conducă politica esternă a monarchiei în sensulŭ aşa numitei „misiunĭ maghiare.“ Acestea n'au rĕmasŭ fără de urmărĭ. Contele Kalnoky a şi făcutŭ încercarea de a duce în deplinire dorinţele spiritelorŭ agitate ale delegaţiunei ungurescĭ, dovadă conflictulŭ ameninţătorŭ între monarchia nóstră şi Rusia.

Până aicĭ a mersŭ cu dorinţele marilorŭ politicĭ maghiarĭ, acum însĕ sĕ pare că le-a secatŭ apa morii şi róta li-s'a impedecatŭ de-o resistenţă puternică. După cum scimŭ, s'a ţinutŭ în ḑilele trecute, în urma gravelorŭ scirĭ despre concentrarea trupelorŭ rusescĭ la graniţa Galiţiei, unŭ consiliu militarŭ, sub însuşĭ presidiulŭ Maiestăţei Sale, la care a participatŭ, pe lângă cei maĭ înalţĭ demnitarĭ militarĭ, şi contele Kalnoky, ministrulŭ de esterne. In discusiunea mĕsurilorŭ, carĭ ar fi de lipsă pentru întîmpinarea unui periculŭ, s'au escatŭ diferinţe divergente între părerile supremului comandantŭ alŭ armatei archiducele Albrecht şi ale contelui Kalnoky. După cum am aflatŭ, părerile Archiducelui Albrecht au învinsŭ, — şi nicĭ că se putea altcum, — asupra voinţei ministrului de esterne; dreptŭ dovadă ne póte servì întrunirea unei nouĕ conferinţe militare, care s'a ţinutŭ erĭ la 10 óre a. m., la care contele Kalnoky n'a mai participatŭ. Acum circuléză scirea despre demisiunea contelui Kalnoky.

Din acestea se pare că cercurile mai înalte nu împărtŭ părerile şi aspiraţiunile mai nouĕ ale actualului ministru de esterne, şi decă şi-a schimbatŭ programa sa în favorulŭ aspiraţiunilorŭ maghiare, ómenii Curţii nu suntŭ aplicaţĭ de a sprijini acéstă schimbare. Cunóscem pre bine caracterulŭ supremului comandant alŭ armatei din trecutŭ, de pe timpulŭ când a fostŭ guvernatorŭ în Budapesta; elŭ e totdeauna firmŭ în părerile sale şi nimicŭ nu cedéză.

Etă decĭ unde a ajunsŭ ministrulŭ de esterne, făcêndu-se tălmaciulŭ poftelorŭ maghiare. — Orĭ se va întórce la calea vechiă, orĭ se va duce — altă scăpare nu esistă căcĭ archiducele Albrecht odată cu capulŭ nu sufere nicĭ o oposiţiune.

Din tóte acestea vedemŭ, că Maghiarii au primitŭ o bună lecţiune cu visurile lorŭ de unŭ »mare globŭ maghiarŭ“, încetulŭ cu încetulŭ vorŭ deveni mai puţinĭ idealĭ, şi în urmă se vorŭ treḑi la trista realitate. *X.*

SCIRILE ḐILEI.

In faţa criticei situaţiunĭ politice de astăḑĭ, »Kolozsvar« ḑice în unulŭ din articulii sĕi de fondŭ, că pentru noi, *Ardelenii*, nu este întrebare mai importantă decâtŭ aceea, că óre cu cine va merge *România*, despre ai căreia locuitorĭ ḑice, că suntŭ înrudiţĭ, suntŭ aceiaşĭ cu maioritatea supuşilorŭ maghiarĭ până la Tisa? In privinţa acestei întrebărĭ, „Kolozsvar“ ḑice că e greu şi numai a'ţĭ închipui, cum ar putea România sĕ fiă, în casulŭ unui rĕsboiu cu Rusia, contra Austro-Ungariei, mai vêrtosŭ în faţa alianţei germane-austro-maghiare-italiane. — E bătĕtorŭ la ochĭ, că în asemenea caḑurĭ ḑiarele ungurescĭ vorbindŭ despre Românĭ nu'i intituléză ca de obiceiŭ cu numele de „Valahĭ“, ci le ḑice „Românĭ;“ dér şi mai bătĕtorŭ la ochĭ e că unele foi ungurescĭ ca „Pesti Naplo“ tocmai în situaţiunea acésta critică caută sĕ câştige amiciţia României propunêndŭ ca cu Românii de aci sĕ se 'nfunde temniţele ungurescĭ!

—y—

In comitatulŭ *Turda-Arieşŭ* s'au incassatŭ in decursulŭ lunei lui Noemvre 82,507 fl. 4½ cr. In darea directă, rĕmânêndŭ *restanţă* 288,294 fl. 44½ cr. In darea militară s'au incassatŭ in decursulŭ aceleiaşi luni 5293 fl. 64½ cr., rĕmânêndŭ *restanţă* 32,813 fl. 56 cr. — Şi d-lŭ Tisza speră sĕ aibă escedentŭ in bugetulŭ din 1891, când in 1887 deja nu se mai potŭ plăti dările! Ce stare de misériă!

—x—

Se scie că guvernulŭ unguresců a pusŭ in *bugetŭ*, de când cu inceputulŭ *colonisării Ceangăilorŭ*, care de altmintrelea a făcutŭ straşnicŭ fiasco, o sumă de 20,000 fl. pe anŭ. In bugetulŭ anului viitorŭ s'au preliminatŭ însĕ numai 9000 fl. »Pesti Naplo“ spune că se construescŭ 120 case pentru Ceangăi colonisaţĭ, care sĕ fiă gata in Iulie.—Când r fi ca noi Românii sĕ ne mai aducemŭ coloni români din alte ţĕrĭ, câtŭ ar fi dispusŭ guvernulŭ unguresců sĕ pună in bugetŭ pentru acésta, de altmintrelea totŭ din banĭ românescĭ?

—x—

In urma înăsprirei situaţiunei, *conferinţele militare*, ce au inceputŭ in Viena in sĕptĕmâna trecută, se vorŭ continua încă.

—x—

Intr'o şedinţă din ḑilele trecute a dietei unguresci, — şedinţa dela 7 Decemvre — deputatulŭ Thaly ḑise că nicĭ nu se póte asĕmĕna traiulŭ lucrătorului francesŭ cu alŭ celui din Ungaria. *Poporaţiunea din Ungaria de susŭ se nutresce aşa de miserabilŭ*, incâtŭ te cuprinde mila când te gândescĭ. Tótă iérna se nutresce cu cartofĭ, er când cartofĭ nu se facŭ din destulŭ, flămânḑesce. Pe lângă acésta sărăcia ia dimensiunĭ totŭ mai marĭ în acele ţinuturĭ şi dispariţiunea viteilorŭ de trasŭ póte servi ca ilustraţiune. Vorbitorulŭ are informaţiunĭ dela directorulŭ biuroului statisticŭ din Pesta, că in Pittsburg (America) trăescŭ 70,000 până la 80,000 Slovacĭ, carĭ au emigratŭ din Ungaria, dér carĭ acĭ se nutrescŭ bine, se îmbracă bine, işĭ trimitŭ copiĭ la scólă, şi întreţinŭ chiarŭ unŭ ḑiarŭ. Der pe când in America darea e numai de 5%, in Ungaria amŭ ajunsŭ de nu mai putemŭ ţine socotéla procentelorŭ. Şi d-lŭ Tisza totŭ mai trage nădejde de escedentŭ in bugetŭ în 1891! Der şi spânulŭ trage nădejde de barbă.

—x—

D-lŭ *Victorŭ Bariţŭ*, notarŭ cercualŭ in *Bucium*i, Munţii apusenĭ, ca intêmpinare la corespondenţa ce ni s'a trimisŭ din Ighiu, publicată in Nr. 239 alŭ „Gazetei,“ şi in care se ḑice că »fără rusinare a condusŭ unŭ cioportŭ de 30 alegĕtorĭ la actulŭ de alegere in Ighiu, ca sĕ nu rĕmână mai pe josŭ de Juda«, ne comunică că acestea suntŭ nefundate şi etă cum ne spune că stă lucrulŭ: „Nu potŭ nega că, ca notarŭ cercualŭ, mi s'a impusŭ din oficiu a mĕ presenta la actulŭ de alegere pentru constatarea identităţii alegĕtorilorŭ. Am urmatŭ acestei impunerĭ a superiorilorŭ, pentru că şi décă aşŭ fi voitŭ, nu aşĭ fi pututŭ resista; am mersŭ însĕ singurŭ şi singurŭ m'am şi reîntorsŭ. In totŭ decursulŭ agitaţiunilorŭ electorale nu mĭ-am părăsitŭ locuinţa şi cancelaria, şi aşa pe nedreptŭ mi se impută că m'aşŭ fi pusŭ în fruntea „cioportului“, pe care eu l'am aflatŭ acolo, adecă in Ighiu, deja adunatŭ.«

—x—

Pe când se făcéu cercetărĭ de comisiunea de anchetă in museulŭ unguresců şi in galeria de tablourĭ din *Pesta*, custodele museului Hampel descoperi lipsa mai multorŭ monede din colecţiune. O monedă de aurŭ se găsi la unŭ giuvaergiu, depusă ca zălogŭ. Presentându-i-se giuvaergiului personalulŭ funcţionarŭ alŭ museului, işi esprimă credinţa că unulŭ din ei, unŭ tênĕrŭ, a zălogitŭ moneda. Procurorulŭ Havas fu insărcinatŭ cu instrucţiunea afacerei.

—x—

Ministrulŭ unguresců de lucrărĭ publice face cunoscutŭ că *pachetele ce se trimitŭ pe poşte de sĕrbătorile Crăciunului* sĕ fiă bine adresate şi nu pe o fâşiă de hârtiă, ci chiar pe invĕlitórea pachetului sĕ fiă scrisă adresa complectă şi corectă (numele adresatului, locului de locuire, partea oraşului, strada, numĕrulŭ casei). Décă nu se póte scrie pe învĕlitóre, atuncĭ hârtia pe care se scrie adressa sĕ fiă mare şi lipită bine pe invĕlitóre. La vênaturĭ şi obiecte ce nu se împachetéză, adressa sĕ se scrie pe o tăbliţă de lemnŭ orĭ de hârtiă grósă (mucava) care sĕ se lege bine de obiectŭ şi capetele sfórei sĕ fiă sigilate pe tăbliţă. Cărnurile ce s'ar trimite in Pesta suntŭ supuse plăţii de vamă de consumŭ. Pe pachete sĕ se arate anume ce conţine, d. e. epure, şuncă, cărnaţĭ etc., er nu cu espresiunea generală de: vênatŭ, mâncare etc., ca sĕ nu mai fiă nevoiă d'a desface finanţii pachetele. Vênatulŭ se póte preda la postă neînpachetatŭ numai décă e o bucată întrégă. Pentru pagube provenite din necomplecta adressare orĭ din rea împachetare nu se plătescŭ despăgubirĭ.

—x—

Unŭ elevŭ alŭ scólei teatrale din Pesta, Iosef Csaszar, de profesiune morarŭ, in vérstă de 22 anĭ, a incercatŭ sĕ omóre o fată prostituată tăindu-i gâtulŭ cu unŭ briciu pe când dormea. Fata scăpă de mórte prin presenţa ei de spiritŭ. Atentatorulŭ se află arestatŭ.

Literatură. — *»Romänische Revue* pol.-litt. Monatschrift, Herausgeber Dr. Cornelius Diaconovich in Resicza, Süd-Ungarn. Pränumerationspreis ab 1 Jan. 1888 ganzjährig 10 Gulden. XII. Heft, III. Jahrg. Inhalt: *An die Leser.* — *Ein Pressprozess gegen die „Romänische Revue“.* — *Die ramänische Thronrede.* — *Rundschau*, (Französische Stimmem über die Lage der Romänen in Ungarn, aus „Le Siecle“ und „L'Autriche Slave et Romaine«.—Die politische Einheit Ungarns, aus dem »Sieb. D. Tageblatt“. — Zur Kinderkolonisation — Die Staatssprache in der Apotheke — Zur Portofreiheit. — Das Szörenyer Mandat und der *dritte Brief des General Doda).* — *Die Chronik des Huru* und die grosse milit. Expedition in die Moldau des ung Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos, ein in der Geschichte Ungarns, so wie in der Geschichte der Nachbarländer verschwiegenes historisches Factum, von Sim Mangiuca. Fortsetzung. — *Petre Ispirescu.* — „Sag an mein Süsses Kindchen«, (Frumósă copiliţă) aus dem Romänischen von V. Alexandri von Dr. Ad Stern.— Litteratur und Kunst. (Ein neues Buch von Carmen Sylva). — ‚Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn“. — »Etudes historiques sur le peuple roumain“, par A. D. Xenopol. — Die Gedichte des Logofăt Costache Conachi. — Musa Română. — Der Acad. Verein Petru Maior. — Metodica scólei „poporale“ von Dr. P. Piposş. — Geschichtliches. — Inserate.

Ungaria faţă cu pericululŭ unui rĕsboiu.

Foia oposiţională „Pesti Naplo“, gândindu se la posibilitatea isbucnirei unui rĕsboiu între Austro-Ungaria şi Rusia, e cuprinsă de serióse îngrijirĭ din causa situaţiunei interne încordate dintre guvernulŭ unguresců şi naţionalităţile nemaghiare asuprite şi se espectoréză în cunoscutulŭ ei limbagiu violentŭ şi nechibzuitŭ cam în modulŭ acesta:

„Décă vine duşmanulŭ, cum stămŭ aicĭ, acasă? Aşa-i că pentru apĕrarea Tronului şi a patriei ne vomŭ înarma toţĭ? Orĭ vorŭ face unii ca pe timpulŭ când a fostŭ ântéia óră la noi Muscalulŭ şi s'au unitŭ cu Paschievicĭ cetele revoluţionare ale lui Hurban, Raiacicĭ şi Axente...? E justificată decĭ întrebarea, că în casŭ de rĕsboiu cu Rusia cum stămŭ cu naţionalităţile aici acasă. Mai întrebămŭ, cum stau naţionalităţile în Austria, fiindŭ că rĕsboiulŭ e o causă comună? Este generalŭ entusiasmulŭ? Putemŭ fi liniştiţĭ?

Dér în Austria nu va fi revoluţiune, fiindŭ că nu póte sĕ fiă. Acolo statulŭ e puternicŭ... Aicĭ în Ungaria însĕ sĕ nu ne facemŭ ilusiunea, că nu mai esistă cestiunea naţionalităţilorŭ. Ba, ḑĕu, esistă, numai nu în parlamentŭ.

Abia s'a ivitŭ vestea despre pregătirile de rĕsboiu ale Rusiei, şi »Zastava« a şi datŭ semnalulŭ de alarmă. Acum se va adeveri prevestirea lui Polit: „Ne vomŭ întâlni la Philippi!« Emisarii rusescĭ începŭ a se mişca în Agramŭ, în Neoplanta şi la Belgradŭ. Slovacii panslaviştĭ aşteptă pe Gurco, Messia alŭ lorŭ, care le va aduce la Turoţŭ St. Mărtinŭ libertate ruséscă...

De ce sĕ tăgăduimŭ? Vechile partide naţionale există încă şi aşteptă şi ele pe Muscalĭ. Ele suntŭ duşmanii patriei şi amicii duşmanilorŭ noştri. In casŭ de rĕsboiu trebue sĕ 'i punemŭ la adăpostŭ, ca nu cumva organisaţĭ în bande revoluţionare sĕ se pună în serviciulŭ panslaviştilorŭ. Uşorŭ potŭ sĕ ne compromită patria în timpurĭ critice câţĭ va fanaticĭ plătiţĭ. Primejdia nu e mare, dér perderea morală ne póte fi periculósă.

Şi ce garanţii are statulŭ ungarŭ faţă cu agitatorii naţionalităţilorŭ în casŭ de rĕsboiu cu Rusia? Cine va păzi pe agitatorii de prin părţile locuite de naţionalităţĭ? Cine 'i va ţiné în frêu?.... Guvernulŭ şi partidulŭ lui potŭ sĕ tăgăduiască pericululŭ care se nasce de aci, dér acésta nu va opri nicĭ pe Polit, nicĭ pe Hurbanŭ, nicĭ pe Dobrsansky, nicĭ pe Doda. . . de a face greutăţĭ statului ungarŭ.

Administraţiunea ar fi chiemată sĕ vegheze, sĕ pedepséscă şi sĕ înăbuşéscă agitaţiunile naţionalităţilorŭ. Administraţiunea nóstră însĕ e neputinciósă şi mai neputinciósă chiar acolo, unde pericululŭ e mai mare. Pacea internă a Ungariei în casŭ de rĕsboiu e încredinţată comitatelorŭ Năsĕudŭ, Arva, Severinŭ şi Pojega! Acésta, fiindŭ că în 20 de anĭ de pace n'amŭ voitŭ sĕ organisămŭ statulŭ, nu i-amŭ datŭ Ungariei o administraţiune europénă.

Amŭ avutŭ timpŭ sĕ facemŭ acésta, dér lucru firescŭ, că acum într'unŭ momentŭ nu o putemŭ face. Şi décă vomŭ ave rĕsboiu, pentru menţinerea ordinei interne şi pentru apĕrarea nóstră nu ne rĕmâne alteva de făcutŭ, decâtŭ sĕ luămŭ mĕsurĭ esceptionale. Er décă vomŭ scăpa de rĕsboiu in 1888, atuncĭ sĕ profitămŭ de pace şi sĕ introducemŭ încă la primăvéră administraţiunea de statŭ centralisată. Mai bine mai curêndŭ decâtŭ mai târḑiu“.

Adressa Scupcinei sêrbesci.

„Pol. Korr.“ publică cuprinsulŭ adressei Scupcinei sêrbescĭ la mesagiulŭ tronului.

Adressa îşĭ esprimă convingerea, că amiciţia tuturorŭ puterilorŭ pentru Serbia e de mare valóre şi se de-

FOILETONU.

Drumont despre Românĭ.

(Fine)

Şi repetămŭ că nu era vorba de admiterea unui numĕrŭ determinatŭ de Jidovĭ, ci de toţi Jidovii, cărora li-arŭ plăcé a se aşeḑa în acéstă ţéră în detrimentulŭ proprietarilorŭ pămêntului. După doctrina lui Waddington, fie-care Jidovŭ era cetăţénŭ românŭ.

Unŭ vechiu revoluţionarŭ, unŭ omŭ, carele în timpulŭ exiliului sĕu în Francia fusese amiculŭ tuturorŭ republicanilorŭ, Brătianu, a ḑisŭ în camera representanţilorŭ aceste cuvinte pĕtrunḑĕtóre:

»Domnilorŭ, în viéţa mea politică am trecutŭ prin multe vicisitudinĭ şi prin multe nefericirĭ, dér nicăirĭ şi nicĭ odată nu m'am simţitŭ atâtŭ de nefericitŭ, ca în Berlinŭ«.

Totŭ atuncĭ însĕ jidovimea exulta de bucuriă şi Crémieux, într'o şedinţă a *Alianţei israelite*, esclamă într'unŭ tonŭ ditirambicŭ: „Credinţa mea e mare în faţa situaţiunei nóstre, astăḑĭ atâtŭ de frumóse! Ah! lăsaţi-mĕ sĕ atribuescŭ acésta ţinutei atâtŭ de nobile, atâtŭ de legale şi de curate observată la Berlinŭ de ministrulŭ nostru alŭ afacerilorŭ străine, de *Waddington* alŭ nostru“. (Mai multe salve de aplause urmeză acestei declaraţiunĭ).

Cuvêntulŭ *nostru* pare a indica, că Waddington e de origine jidovŭ, décă cumva n'a voitŭ sĕ ḑică Crémieux, că ministrulŭ afacerilorŭ străine e alŭ lorŭ, fiind-că l'au plătitŭ.

Jidovŭ orĭ plătitŭ sĕ servéscă causa Jidovilorŭ, Waddington în totŭ casulŭ n'a cruţatŭ nimica ca sĕ 'şĭ apere rassa, seu ca sĕ'şi câştige arginţiĭ. Elŭ işĭ întinse mâna în causa tractatului de Berlinŭ, care era nenorocirea României, cu unŭ nesaţŭ de totŭ jidovescŭ. Francia, generósa Franciă, graţiă lui, a jucatŭ rolulŭ nenobilŭ alŭ unui gendarmŭ legândŭ mânile unei naţiunĭ micĭ, pentru ca sĕ ajute pe Jidovŭ a turna vitriolŭ pe gâtulŭ muribundului.

Brătianu, cu energia, cu speranţa totdéuna viă a patriotului adevĕratŭ, întreprinde o călĕtoriă prin Europa, întocmai ca şi Thiers, care a mersŭ sĕ se róge pentru Francia învinsă.

Austria, Rusia şi Turcia recunoscură independinţa României. In Anglia şi în Italia, Brătianu a datŭ pretutindenea de miniştri vênduţĭ Jidovilorŭ şi de resistinţe neîndurate. Conscinţele însĕ s'au revoltatŭ la faptele, ce le enara dênsulŭ şi'i rĕspundeau: „Puterile semnatare ale tractatului de Berlinŭ suntŭ solidare. Sĕ se declare Francia gata de a recunósce independinţa României fără sĕ céră împlinirea imediată a clausulei leonine relativă la Jidovĭ, şi noi vomŭ face asemenea.«

Waddington resista şi rĕspundea mereu: „Décă nu acordaţĭ drepturĭ de cetăţenĭ Jidovilorŭ, ce ţinŭ case cu fete, birturĭ cu rachiu înveninatŭ, comptoare de usurierĭ, Francia nu acreditéză ministru în România.“

Îndeşertŭ i se ḑicea: „Dér încâtŭ póte interesa Francia cestiunea acésta, carea e o cestiune de totŭ internă? Libertatea culturilorŭ nu e în causă, de vreme ce despre România este constatatŭ, că dóră în tótă lumea aicĭ se practică mai bine toleranţa.“

Waddington nu se dedea îndĕrĕtŭ câtŭ e negru sub unghiă, şi stânga, carea era mai tótă amestecată în speculaţiunĭ finanţiare şi astfelŭ trăia din bacşişurĭ jidovescĭ, naturalŭ că află de admirabilă ţinuta acésta.

Unŭ altŭ trămisŭ alŭ României, d-lŭ Catargiu, n'a fostŭ nicĭ elŭ mai norocosŭ. Écă, după ḑiarele israelite, textulŭ rĕspunsului cinicŭ ce i l'a datŭ Gambetta: ‚Angajezŭ guvernulŭ D-vóstră ca sĕ execute condiţiunea; Francia nu va recunósce independinţa ţĕrii D-Vóstră, înainte de a fi recunoscutŭ D-Vóstră drepturile civile pentru toţĭ Jidovii fără deosebire D. Crémieux se ţine de asta. D. Waddington a luatŭ în congresulŭ din Berlinŭ iniţiativa cestiunei; e vorbă de reputaţiunea Franciei de a nu o lăsa sĕ fiă eludată. Eu mĭ-am datŭ lui Crémieux parola că-lŭ voi sprijini; aşadéră înc'odată eu nu potŭ, decâtŭ a vĕ angagea sĕ vĕ împliniţĭ fără întârḑiere angagiamentele.“

Repetămŭ, că nicĭdecâtŭ nu era vorbă de cestiunea libertăţii religióse.

D. Ernest Desjardins mai scrie cu privire la asta în broşura sa: *Les Juifs en Moldavie:*

»Afirmŭ, că motivulŭ religiosŭ n'are nimicŭ de a face cu mĕsurile luate de guvernŭ, nicĭ cu ostilităţile

clară gata a sprijini pe guvernŭ în nisuințele lui de a susține și întări aceste raporturĭ in spiritŭ de stimă și amicițiă reciprocă. Ea ișĭ esprimă mare satisfacțiune, că a cestă stare de lucrurĭ face cu putință d'a consacra nedivisată atențiune multiplelorŭ probleme ale vieții interne a statului, care pretinde unŭ șirŭ de reforme pe tóte terenele administrațiunei. Accentuéză necesitatea unei revisuirĭ a constituțiunei și esprimă mulțămită pentru pașii făcuțĭ in acéstă direcțiune. Se declară gata a resolva proiectele guvernului in concordiă cu guvernulŭ, a regula finanțele, a ridica puterea de producțiune a poporului, a realisa juncțiunile căilorŭ ferate, a încheia tractate comerciale folositóre. Promite cea mai seriósă grije pentru puterea armată a țĕrii și pentru promovarea culturei generale. Accentuéză în fine urgența concordiei patriotice și dă espresiune celei mai adâncĭ supunerĭ pentru regele și casa sa.

Rĕspunsulŭ senatului românŭ la mesagiulŭ tronului.

Cetimŭ în „Monitorulŭ oficialŭ" din Bucurescĭ:

In aceeașĭ ḑi, Marțĭ, la orele 12, M. S. Regele a primitŭ cu aceeașĭ solemnitate, în presința d-lorŭ miniștri, biuroulŭ și comisiunea adunărei deputaților, insărcinată a presinta Maiestățeĭ Sale adresa de rĕspunsŭ la Mesagiulŭ Tronului. D. generalŭ *D. Lecca*, președintele adunărei, dete cetire următórei adrese:

Sire! Representanții poporului românŭ suntŭ ferici ți că deschiderea ultimei sesiunĭ din acéstă legislatură le procură o nouă ocasiă de a exprima Maiestățeĭ Vóstre in numele țĕrei sentimentele de iubire și adâncŭ devotamentŭ.

Regimulŭ monarchicŭ constituționalŭ, luatŭ ca fundamentŭ pentru reorganisarea statului românŭ, garanteză tuturor cetățenilor și tuturor intereselor vitale ale națiunei participarea regulată și pacĭnică la conducerea afacerilor publice. Reforma de curênd introdusă in dispozițiile constituționale, lărgind cercul alegĕtorilor direcțĭ și garantândŭ secretulŭ votului, a asiguratŭ și mai multŭ desvoltarea normală si liniștită a statului românŭ, inplântândŭ mai adâncŭ în tóte păturile societățeĭ increderea în instituțiunile țĕrei, în puterea și viitorulŭ regatului românŭ.

Orĭ-ce încercărĭ temerare, carĭ arŭ căuta satisfacerea unorŭ ambițiunĭ nesocotite în afară de marginile constituținnei statului românŭ, ar fi adĭ cu neputință; ele se vorŭ sfărîma de spiritulŭ de ordine și stabilitate care insuflețesce pe întregŭ poporulŭ românŭ.

Dinastia națională, care ișĭ are isvorulŭ în memorabilele voturĭ ale adunărilorŭ din 1857, este cheia de boltă pe care se sprijină întrega clădire de reorganisare modernă a statului românŭ, este principiulŭ de stabilitate alŭ existenței nóstre naționale și independinte între popórele din Orientulŭ Europei.

Națiunea română, pĕtrunsă de acestŭ adevĕrŭ, este adĭ mai multŭ de câtŭ orĭ când apĕrătorulŭ credincioșŭ și hotăritŭ alŭ acestui mare principiu.

Sire! Adunarea națională a ascultatŭ cu mulțumire asigurarea Maiestățeĭ Vóstre despre continuarea bunelorŭ nóstre relații cu tóte puterile.

Țera are nevoiă de liniște pentru a putea înainta cu pașĭ sigurĭ pe calea progresului. Statulŭ românŭ este și trebue sĕ rĕmână unŭ elementŭ de ordine în mijlocul popórelorŭ din Orientŭ, gata a'șĭ apĕra, orĭ când ar fi amenințată, esistența sa națională.

Tractatulŭ de comerciu semnatŭ cu imperiulŭ otomanŭ dă unŭ nou sprijinŭ desvoltărei bogăției nóstre, asigurândŭ o nouă cale comerciului românŭ.

Representanții țĕrei vor primi bucurosŭ scirea despre încheierea orĭ cărui altŭ tractatŭ de comerciu, care sĕ garanteze mersulŭ regulatŭ alŭ desvoltărei nóstre economice, păstrând cu statornicie principiele de protecțiune rațională a producțiunilorŭ țĕrei. — principii de carĭ a fostŭ inspiratŭ guvernulŭ Maiestățeĭ Vóstre în tóte convențiunile incheiate până acum.

Totŭ astfelŭ și convențiunea incheiată de guvernul Maiestățeĭ Vóstre cu guvernulŭ austro-ungarŭ pentru regularea liniei de fruntarie dintre amêndouĕ țĕrile, contribuindŭ la întărirea raporturilorŭ de bună vecinătate cu unulŭ dintre statele ce ne înconjură, va forma obiectulŭ imediatei nóstre preocupărĭ.

Sire! Țera află cu o viuă satisfacere asigurările ce i-le dă Maiestatea Vóstră despre puternica desvoltare a armatei, dovedită din nou prin concentrările din tomna acesta. Solicitudinea Maiestățeĭ Vóstre unită cu sacrificiele ce țéra va continua de a și-le impune pentru crescerea mijlócelorŭ de apĕrare și întărire a Statului românŭ, ne vorŭ pune de sigurŭ în stare sĕ ne putemŭ face datoria cu onóre, când existența séu siguranța României ar fi amenințate.

Sire! O bună gospodăriă sporesce avuția națională. Cumpĕnirea cheltuelilorŭ în marginele veniturilorŭ de carĭ póte dispune țéra, crearea de veniturĭ în marginea puterilorŭ productive ale țĕrei și numai în mĕsura trebuințelorŭ reale ale Statului, întrebuințarea banului publicŭ în lucrărĭ de utilitate publică, crearea de împrumuturĭ numai în scopulŭ de a realisa prin ele lucrărĭ producĕtóre, precum suntŭ căile ferate, șosele, magazine de intrepositŭ, ca cele proiectate pentru Bucurescĭ și Iașĭ, crearea institutelorŭ de creditŭ pentru a veni în ajutorulŭ comerciului și industriei naționale, — suntŭ totŭ atâtea idei sănătóse, după carĭ s'a povățuitŭ guvernulŭ Maiestățeĭ vóstre, ajutoratŭ de camerele legiuitóre, pentru a aduce țéra la starea de prosperitate materială crescêndă în care se găsesce.

Buna administrare a financelorŭ a trebuitŭ sĕ contribue la manținerea creditului de care se bucură astădĭ România.

In instrucția publică, precum și în ordinea judecătorescă Camera legiuitóre a datŭ concursulŭ sĕu guvernului Maiestățeĭ Vóstre pentru a întroduce treptatŭ îmbunătățirile de care se simțea nevoe mai imperiósă. Ea va continua în limitele timpului ce'i mai rĕmâne din acéstă legislatură a se ocupa și de proiectele de reforme presentate de guvernulŭ Maiestățeĭ Vóstre.

Sire! Mĕsurile economice înțelepte, cuprinse în legea pentru încuragiarea industriei naționale, vorŭ puté produce róde și mai marĭ când vorŭ fi complectate prin instituirea unui creditŭ industrialŭ. Camera legiuitóre doresce sĕ vedă câtŭ mai curêndŭ înființarea acestui institutŭ de creditŭ.

O cestiune care meriiă asemenea sĕ fiă obiectulŭ preocupărei tuturorŭ, este starea populațiunei rurale. Ridicarea nivelului intelectualŭ alŭ muncitorului, îmbunĕtățirea muncei, crearea instituțiunilorŭ carĭ sĕ i pună mai cu înlesnire la îndemână mijlócele de muncă, trebuescŭ sĕ fiă ținta preocupărilorŭ generale în acéstă țeră. Ele vorŭ contribui a ridica starea morală și materială a sătenului.

Țera scie că Maiestatea Vóstră s'a îngrijitŭ totdeuna de buna stare a populațiunei.

Camera legiuitóre vede cu bucuriă creditele agricole începêndŭ sĕ dea rodele așteptate: ambulanțele rurale începêndŭ sĕ deprindă pe sĕteanŭ a avea încredere în ajutórele sciinței medicale. In acéstă din urmă privință, guvernulŭ Maiestății Vóstre va găsi în noi unŭ sprijinŭ puternicŭ pentru inmulțirea spitalelorŭ rurale, carĭ singurele potŭ contribui într'unŭ modŭ realŭ la îmbunĕtățirea stărei sanitare a populațiunei rurale.

Scóla și biserica din satŭ merită o deosebită îngrijire. Guvernulŭ Meiestății Vóstre va găsi camera gata de a face tóte sacrificiele pentru a ridica aceste instituții de cultură la înălțimea la care trebue sĕ ajungă.

Sire! Adunarea deputaților va continua și în acéstă sesiune sĕ'șĭ facă datoria dândŭ concursulŭ luminilorŭ sale guvernului Maiestățeĭ Vóstre, pentru ca în unire, prin muncă și stăruință, sĕ putemŭ, pe fiă-care anŭ, întări totŭ mai multŭ edificiulŭ statului românŭ.

Sire! Din tóte unghiurile țĕrei poporulŭ românŭ privesce cu iubire și încredere la Augustii conducĕtorĭ ai destinelorŭ sale. Elŭ scie că sub puternica impulsiune a Maiestățilorŭ Vóstre statulŭ românŭ a pututŭ ajunge în starea de prosperitate actuală; scie că numai rĕmânêndŭ strînsŭ unițĭ împrejurulŭ tronului vomŭ putea păsi cu siguranță pe calea desvoltărei și întărirei naționale.

Sĕ trăițĭ Maiestate! Sĕ trăiască M. S. Regina! Sĕ trăiască Dinastia!

Regele a rĕspunsŭ:

Domnule președinte! Domnilorŭ deputați! Cuvintele d-vóstre călduróse pentru tronŭ și pentru țéră M'au mișcatŭ adâncŭ.

Reamintițĭ memorabilele acte ale Adunărilorŭ mume din 1857, carĭ suntŭ temelia puternică pe care s'a rădicatŭ edificiulŭ statului românŭ.

In adevĕrŭ, înțelepciunea și tactulŭ poporului au datŭ acelorŭ dorințĭ, rostite cu atâta tărie și convingere, o ființă. Păstrândŭ neatinsŭ acestŭ depositŭ sacru, națiunea a pășitŭ înainte, desvoltândŭ libertățile nóstre constituționale și intemeindŭ pe dênsele Monarchia. Astfelŭ statulŭ românŭ a pututŭ realisa în scurtŭ timpŭ progrese însemnate și a insufla tuturorŭ încredere și respectŭ. Totŭ astfelŭ pășindŭ înainte viitorulŭ nostru va fi asiguratŭ.

Vĕ mulțămescŭ de reînoirea încredințărei devotamentului ce avețĭ pentru Regina și pentru Mine, și fițĭ sigurĭ că la împlinirea datoriei voiu fi în capulŭ tuturorŭ.

Scirĭ polițienescĭ. Mercurĭ séră au fostŭ arestațĭ de unŭ organŭ polițienescŭ ḑilerii Neculae Sasu și Neculae Funarŭ din Agârbicĭ, fiindŭ că aveau intențiunea d'a trece în România folosindu-se de pașapórte false, date pe numele lui Moldovanŭ Ionŭ din Șeica mică și Moldovanŭ Ilie din Agârbicĭ. Făptuitorii au fostŭ predațĭ judecătoriei cercuale.

Convocare. Adunarea generală ordinară a despărțĕmêntului XVIII alŭ »Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ« se va ține pe anulŭ curentŭ în *Ludoșiu*, Marțĭ în 27 a lunei curente, Decemvre st. n. a. m. la 11 óre, la care adunare prin acésta suntŭ învitațĭ cu deplină stimă toțĭ P. T. domnii membri ai »Associațiunei" despre teritoriulŭ despărțĕmêntului nostru, precum și toțĭ aceia, carĭ se intereséză de literatura națională și cultura poporului românŭ.

Turda, 15 Decemvre st. n. 1887

Comitetulŭ despărțĕmêntului alŭ XVIII.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 17 Decemvre. — Situațiunea e, nu-i vorbă, mai pacĭnică, cu tóte astea mĕsurile de precauțiune se continuă.

BERLIN, 17 Decemvre. — Reichstagulŭ a trimisŭ proiectulŭ militarŭ la comisiune.

PARIS, 17 Decemvre. — Camera a tractatŭ cestiunea furagiului militarŭ. In locŭ de 11 milióne, cerute de guvernŭ, a încuviințatŭ numai unŭ creditŭ de 4 milióne. Sesiunea s'a închisŭ adĭ.

DIVERSE.

O prețiósă achisițiune. — »British Museum« din Londra a făcutŭ o achisițiune din cele mai prețióse. I s'a dăruitŭ tronulŭ reginei Hatafu, (XVIII dinastie), care a domnitŭ în Egiptŭ pe la 1600 înainte de era creștină. După spusele archeologilorŭ, acestŭ tronŭ e cea mai veche lucrare în abanosŭ, ce se cunósce până acum.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Muresianu.

poporului față de Jidovĭ. Tepiditatea Grecilorŭ ortodoxĭ față de cultulŭ lorŭ propriu și indiferența preoțilorŭ salarisațĭ de statŭ facŭ imposibilŭ și celŭ mai micŭ suspiciu de persecuțiune religiósă. Ceea ce urăscŭ ei, e unŭ poporŭ străinŭ într'o țéră, a cărei viață o sugŭ formândŭ statŭ în statŭ, ca și protestanții în Francia înainte de edictele lui Richileu.

Noi avemŭ însĕ unŭ documentŭ și mai importantŭ, acela alŭ d-lui Ad. Franck, care se bucură în lumea israelită de o stimă meritată.

In rĕspunsulŭ sĕu, ce lŭ adreséză d-lui Xavier Roux care l'a fostŭ întrebatŭ, că după dênsulŭ, carĭ suntŭ causele agitațiunei anti-semitice, ce merge crescêndŭ în Europa, profesorulŭ declară colegului sĕu din Francia, că în România și în Rusia *convingerile religióse suntŭ absolutŭ străine* de mĕsurile luate contra Jidovilorŭ.*)

Savantulŭ autorŭ alŭ *Kabbalei* ar fi decĭ fórte amabilŭ când ne-arŭ spune, că în numele cărui principiu intervenimŭ noi în afacerile interne ale unui poporŭ, care n'are decâtŭ nefericirea, că e prea slabŭ pentru ca sĕ ne spună, că sĕ nu ne băgămŭ nasulŭ unde nu ne ferbe óla.

România totușĭ scăpă de jumĕtate de periculŭ.

Unŭ deputatŭ republicanŭ avu curagiulŭ de a tracta cestiunea acésta, pre care tótă lumea o încunjura cu cea mai mare grije.

*) Annales dela philosophie chrétienne, Octobre 1881.

Étă că suntŭ optspreḑece lunĭ, ḑice d. Louis Legrand în ședința din 15 Decemvre 1879, de când tractatulŭ de Berlinŭ a proclamatŭ independentă România. Austria, Rusia, Turcia, cele trei puterĭ mai interesate de observarea tractatului de Berlinŭ, au recunoscut independința acestei micĭ naționalitățĭ. Italia de curênd imită acestŭ esemplu. Eu cerŭ sĕ facă și Francia asemenea și sĕ lege cu România relațiunĭ diplomatice regulate.

Waddington s'a păḑitŭ sĕ spună adevĕrulŭ și sĕ esplice motivele, carĭ l'au îndemnatŭ la acțiune; elŭ se temea de publicarea unorŭ documente, care nu i-ar fi făcutŭ onóre, și se bălăbănia cu naturalisarea după capŭ și după categorii determinate *(par téte et par catégories déterminées)* care nu lŭ privea de locŭ, și în care guvernulŭ francesŭ n'avea nicĭ cea mai mică rațiune de a se amesteca.

De frică de a fi demascatŭ așadéră a cedatŭ în fine și elŭ. Dér și Jidovii simțiau, că Românii erau pe la sfirșitulŭ răbdării; ei sciau, că se pregătescŭ nisce scene pre lângă carĭ esecuțiunile din Bulgaria și din Rusia n'arŭ fi fostŭ, decâtŭ »verdeturĭ și pastorale", ca sĕ ne esprimămŭ cu cuvintele lu Retz, citate adeseorĭ de Maxime du Camp.

S'a făcutŭ partidă de a trămite ca membru francesŭ în comisiunea esmisă pentru cestiunea Dunării, unŭ funcționarŭ a cărui origine semitică nu mĕ surprindea și care în totŭ casulŭ a representatŭ jidovimea francesă în regiunea acésta.

S'a alesŭ unulŭ cu numele Barrère, odinióră condamnatŭ de comună, mai tărḑiu gombetistŭ. Décă l'amŭ judeca după graba, cu care a fugitŭ în timpulŭ comunei, îndată ce s'a începutŭ bătaia pe strade, eu credŭ, că în casulŭ unui tălălău mare coreligionarii lui de acolo n'arŭ fi pututŭ conta pe elŭ. Dealtmintrelea jidovimea recunoscĕtóre l'a ajutatŭ de atuncĭ sĕ trécă în Egiptŭ, unde ne vomŭ mai întâlni cu dumnialui.*)

*

Autorulŭ a căpĕtatŭ numerose felicitărĭ din Austro-Ungaria, România și Rusia, pentru acéstă importantă lucrare.

Eu am pusŭ sub ochii publicului românŭ aceste împărtășirĭ, a) ca sĕ vedă câtŭ de simpaticŭ scrie unŭ autorŭ francesŭ despre Românĭ în genere, și b) sĕ védă cei interesațĭ cu ce greutățĭ a avutŭ sĕ se lupte statulŭ românŭ în congresulŭ de Berlinŭ din causa cestiunei emancipării Jidovilorŭ, pe care nu voia sĕ o dea, dér pe care o pretindea *Waddington* în numele unui liberalismŭ falsŭ.

A. O. Paulŭ.

*) Jidovii cu tóte astea n'au renunțatŭ la România și întrebuințéză tóte mijlócele ca sĕ reușéscă. In 1885 guvernulŭ francesŭ a lovitŭ cu o vamă de cincĭḑecĭ la sută tóte productele României, carea n'are altŭ pĕcatŭ, decâtŭ că nu-i suntŭ dragĭ usurarii de Jidovĭ; unŭ adevĕratŭ blocus comerciatŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	98 05
Rentă de hârtiă 5% . .	83.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	93 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 25
Bonurĭ rurale transilvane	103 50
Bonurĭ croato-slavone . .	105 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	121.50
Renta de hârtiă austriacă	79.10
Renta de arg. austr. . .	81 60
Renta de aurŭ austr. . .	110 70
Losurile din 1860 . . .	133.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	279.50
Act. băncei de creditŭ austr.	274.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.—
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126 30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	93½	94½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» » (5%)	91¾	92¼
» urban (7%)	103—	104—
» » (6%) .	96—	97—
» » (5%) .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursuiu pieţei Braşovŭ

din 17 Decemvre st. n. 1887

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.44	8.46
Argint românesc	8.40	8.43
Napoleon-d'orĭ	9.98	10.02
Lire turcescĭ	11.24	11.26
Imperialĭ	10.24	10.26
Galbenĭ	5 87	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	101.—	102.—
„ » „ 5% .	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ	110.—	111.½
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.	

Roc de érnă de Loden,

I. cualitate numai

fl. 5.

II. cualitate fl. 6.50.

Celŭ mai bunŭ, celŭ mai eftinŭ si celŭ mai durabilŭ Rocŭ de érnă de Loden bunŭ din Stiria, în colorile surŭ şi cafeniu şi în tóte mărimele. — Ca mĕsură, grosimea la peptŭ.

Jachete de dame, elegante şi căldurose, în tóte colorile dorite, împletite, portŭ fórte plăcutŭ, numai **fl. 1.80.**

Costume gata bărbătescĭ, pantalonĭ, rocŭ şi giletcă lucrate din stofe bune şi durabile de Brunn şi Reichenberg, pentru tómnă şi érnă, căldurosŭ căptusite, în tóte colorile dorite şi în tóte mărimile, **întregulŭ costumŭ costă numai fl. 6.50. II. cualit. fl. 8.50. III. soiulu celu mai fin fl. 10.50.** — Ca mĕsură ajunge grosimea la peptŭ. Numai **fl. 6.50.**

Mantale de plóie de cauciucŭ cu glugă dimpreună, de Cauciucŭ-Sheeting impermeabilŭ, vulcanisatŭ, în formă elegantă de paltonŭ lungŭ, în timpŭ frumosŭ se póte întrebuinţa pe dosŭ ca **Pardesiu**. — Ca mĕsură ajunge înălţimea staturei. **fl. 6.45.**

Invĕlitorĭ de masă şi de patŭ, de ripsŭ finŭ, lucrate cu desenurĭ multicolore, la tóte 4 colţurile cu ciucure de plusŭ. **fl. 1.65.**

Paturĭ pentru călĕtoriă şi pentru caĭ, gróse ca scândura, căldurose, durabile şi marĭ, cu bordure colorate, bucata fl. 1.75, cele mai fine fl. 2.75. **fl. 1.75.**

Salurĭ, elegante, căldurose, durabile, 7/4 marĭ, lucrate în colorĭ fine orientale, cu ciucurei de senifiă, fabulosŭ de ieftine, bucata numai fl. 1. **fl. 1.**

Singura espediare cu rambursă, séu cu plată anticipativă, *sub garanţiă* prin: **Fekete's Fabriks-Lager fe tiger Kleider „zur ung. Krone,“ Wien, V. Wehrgasse Nr. 13/59.**

Copii bucuraţi-vĕ!

Esposiţia de jucării pentru Crăciunŭ

Viena, II. Blumauergasse 23,

aduce şi intr'acestu anŭ totŭ ce este mai nou, elegantŭ şi mai eftinŭ, şi spre a ţinea contŭ de împrejurările de faţă a arangiatu cu celŭ mai bunŭ gustŭ grupe de jucărei, potrivite atâtŭ pentru băeţĭ, câtŭ şi pentru fete cu preţurĭ ne mai pomenite de eftine.

Grupa pentru fete dela 2—5 anĭ.

1 Bucătăriă montană şi cu maşină.
1 Păpuşă drăgălaşe cu părŭ şi ochĭ de sticlă.
1 Servisŭ de porţelanŭ pomposŭ.
1 Garnitură completă de mobile de Viena
1 Teatru cu musică, figurĭ şi decoraţii.
1 Animalŭ cu mechanismŭ.
1 Garnitură pentru bucătăriă completă.
1 Coşuleţŭ argintatŭ pentru tachâmurĭ.
2 per. tachâmurĭ cu lingură mare, carĭ nu sĕ înegresce nicĭ odată
1 Ferŭ de călcatu masivŭ cu limba.
1 Piuliţă cu piselogŭ.
1 Móră de cafea, miniaturŭ de întrebuinţatŭ.
1 Carte cu ilustraţiunĭ forte fine.
1 Cassă de păstrare cu lăcatŭ bunŭ şi tablou frumosŭ.
1 Pachetŭ cu pĕrŭ de zînă, aurŭ seu argintŭ, cea mai frumosă podóbă pentru pomŭ de Crăciunŭ
25 maşinĭ pentru luminările dela pomŭ.
25 luminărĭ pentru iluminarea pomului, sortate în colorile cele mai frumose.

Tote aci numitele 65 obiecte inclusivŭ pachetarea **numai 2 fl. 90 cr. v. a.**

Grupa pentru băeţii dela 2—5 anĭ.

1 Carŭ de transp. bere cu cai şi 6 butoiaşe.
1 Calŭ cu légănu pomposŭ.
1 Teatru cu musică, figurĭ şi decoraţii.
1 Ciacău de infanteristŭ.
1 Sabie cu încingĕtore.
1 Puşcă, sistemŭ nou.
1 Cartuşieră de pele cu insignii.
1 Tobă cu beţişore.
1 Harmonica-oţĕlŭ de cântatŭ piese frumóse.
1 c. r. infanteriă în montură de paradă.
1 Acrobatŭ, care mişcă mânile piciórele şi gura.
1 Carte cu ilustraţiunĭ, finŭ esecutate.
1 Casetă de economiă cu lăcatŭ bunŭ şi tablou frumosŭ.
1 Miculu architectu cu modelurĭ.
1 Animalŭ cu mechanismŭ.
1 Pachetŭ pĕrŭ de zînă, aurŭ seu argintŭ, cea mai frumósă podóbă pentru pomu de Crăciunŭ.
25 Maşinĭ pentru lumînărĭ la pomŭ.
25 lumînărĭ pentru iluminarea pomului sortate în colorile cele mai frumóse.

Tóte aci numitele 65 obiecte inclusivŭ pachetarea **numai 2 fl. 90 cr. v. a.**

Grupa pentru fete dela 5—10 anĭ.

1 Salonŭ pomposu, cu tapete şi oglindă aurită.
1 Garnitură mobile de salonŭ.
1 Citeră cu cheie, spre a învĕţă singurŭ.
1 Patŭ din lemnŭ de nucŭ, pomposŭ şi durabilŭ.
1 Păpuşă cu peru şi ochii de sticlă.
1 Credenţă forte frumosă cu uşĭ de geamŭ.
1 Masă de Lavoir cu servisu de porţelanu. »Spălătoresa cea mică« constândŭ:
1 Albiă de spălatŭ, masivă de întrebuinţatŭ.
1 Mangalŭ miniatur. de întrebuinţatŭ.
1 Sulŭ pentru storsulŭ rufelorŭ.
1 Servisŭ completŭ de porţelanŭ pentru cafea, seu ceaiu cu desinŭ finŭ pentru 6 persone inclusivŭ tachîmŭ.
1 jocŭ nou interesantŭ de societate.
1 pachetŭ perŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumosă podobă pentru pomŭ de Crăciunu.
25 maşinĭ pentru luminările dela pomŭ.
25 luminărĭ pentru iluminatulŭ pomului, sortate în colorile cele mai frumose.

Tote aci numitele 63 obiecte, inclusivŭ pachetarea **numai 4 fl. 90 cr. v. a.**

Grupa pentru băeţii dela 5—10 anĭ.

1 Locŭ de dare la semnŭ.
1 Puşcă de datŭ la semnŭ şi cu capse.
1 Caleidoscopŭ, mare minune optică.
1 Garnitură de scrisŭ, constă din 1 etagerŭ pentru condeie, 1 craionŭ, 1 cuţitaşŭ pentru radatŭ.
1 Panoramă, călĕtoria împrejurulŭ lumei.
1 Dulapu americ. cu unelte, 8 bucăţĭ.
1 Pictorŭ à la minutŭ cu modele.
1 Jocŭ de pacienţă în 6 tablourĭ.
1 Citeră cu cheie spre a învĕţa singurŭ.
1 Architectŭ practicŭ cu planŭ de construcţiune.
1 Jocŭ de popice mare, completŭ.
1 Jocu nou, interesantŭ de societate.
1 pachetŭ pĕrŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumosă podobă pentru pomŭ de Crăciunŭ.
25 Maşinĭ pentru luminările dela pomŭ.
25 luminărĭ pentru iluminatulŭ pomului, sortate în colorile cele mai frumose.

Tote aci numitele 63 obiecte, inclusivŭ pachetarea **numai 4 fl. 90 cr. v. a.**

Adresa: **L. KON'S** Spielwaaren-Weihnachts-Austellung, **WIEN II.**, Blumauergasse 23. Trimiterea cu rambursă séu cu banĭ gata.

O nouă invenţiune

care a produsŭ cu totŭ dreptulŭ atâta admiraţiune, este de ingeniosulŭ mehanicŭ-artistŭ englesŭ D-nulŭ Marston construată şi pentru ori-ce stofă aplicabilă

Maşină de cusutŭ universală.

Acésta face la orĭ-ce lucru de cusutŭ serviţiile cele mai escelente.

Costa complettŭ **fl. 5.50.**

Cose fără deosebire tóte stofele.
Este durabilă din oţelŭ şi ferŭ.
Este simplă şi uşorŭ de mânuatŭ.
Se furniséză în stare perfectă de lucru.
N'are aprópe niciodată lipsă de reparaţiă

Maşina posede o întocmire, ca la cusutŭ sĕ nu se rupă aculŭ aşa uşorŭ şi este în tóta privinţa fórte practică. Fiă-care cumpere-şi imediatŭ acéstă admirabilă maşină de cusutŭ universală fără prejudiţiu, căcĭ **eu înapoiezŭ îndată fiă-căruia banii**, decă maşina nu funcţioneză.

Comandele se efectuescŭ cu rambursă postală şi suntŭ a se adresa singurŭ numai la: Feketes

Fabriks-Depot neuer Erfindungen,
Wien, Margarethen, Wehrgasse Nr. 13/59. 1—6

IOSIF GAVORA. 2—30

Pentru lucru eminentă şi gustŭ bunŭ la esposiţiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsŭ cu medalia cea mare a esposiţiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandă obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilorŭ şi capelelorŭ

cu cele ce sunt provĕdutŭ în abundanţă pentru preţurile cele mai moderate, şi lucrate câtŭ se póte mai frumosŭ, anume:

Odăjdii felon şi altele, după ritulŭ gr. orientalŭ.
Prapori şi stindarde pentru reuniunĭ.
Stindarde pentru pompierĭ, copii de scólă, reuniunĭ industriale, reuniunĭ de cântărĭ şi reuniunĭ de înmormêntare.
Statue, policandre, potire şi chipurĭ sfinte sfeşnice pentru altariu şi de părete, candele
Iconostase, chipurĭ pentru fruntariu. Inmormêntarea Domnului etc. etc.

Primescŭ repararea haineloru vechĭ precum şi aurărirea şi argintărirea pe lângă preţurĭ moderate.

Cusăturĭ cu aurŭ, argintŭ şi mătasă şi haine bisericescĭ, cusute cu firŭ de aurŭ, argintŭ şi mătasă.

Dantule bisericescĭ. Invĕlitóre de prestolŭ. Mărfurĭ bisericescĭ. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potŭ adeverĭ prin mai multe sute de epistole de recunoscinţă.

Catalóge de preţurĭ a dorinţă trimitŭ libere de post-port.

„EQUITABLE,“

Societate de asigurare pe viéţă în New-York (fondată în 1859).

Capitalŭ de asigurare la 31 Decemvre 1886 = 2,100 milióne francĭ. Statulŭ averei la 31 Decemvre 1886 = 400 milióne francĭ. Percepţiunĭ de premii şi dobêndĭ în anulŭ 1886 = 100 milióne francĭ.

Subdirecţiunea pentru Ungaria:
BUDAPEST, ANDRASSY-STRASSE Nr. 1.

Agentulŭ generalŭ în Clusiu:
LEOPOLD HUNWALD. 5—6

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“

Tipografia ALEXI Braşovŭ.